

Beleidskompasformulier voor internetconsultatie

Titel: Regeling beëindiging gaswinning uit het Groningenveld

∞ Wie zijn belanghebbenden en waarom?

[Toelichting](#)

Hulpvragen

- Wie zijn direct of indirect belanghebbenden bij het betreffende vraagstuk?
 - De inwoners van Groningen
 - De vergunninghouder van het Groningenveld (NAM): o.a. verantwoordelijk voor nazorg, metingen en ontmanteling van locaties
 - De toezichthouder (Staatstoezicht op de Mijnen (SodM))
 - De wettelijke adviseurs m.b.t. de gaswinning uit het Groningenveld van de Minister van Klimaat en Groene Groei (TNO, de Mijnraad en de regionale overheden)
 - KNMI
 - Provincie Groningen
 - Maatschappelijke organisaties (Groninger Bodem Beweging (GBB) en Groninger Gasberaad (GGB))
 - De netbeheerder van het landelijk gastransportnet (GTS): overzicht leveringszekerheid gas
 - De toezichthouder Autoriteit Consument en Markt (ACM)
 - De afnemer van het gas gewonnen uit Groningen (GasTerra)
 - De eindafnemers van laagcalorisch gas
- Wie beschikken er over relevante kennis over en ervaring met het vraagstuk?
 - NAM
 - SodM
 - TNO
 - Mijnraad
 - KNMI
 - ACVG
 - Provincie Groningen
 - GBB
 - GGB
 - GTS
- Op welke wijze zijn belanghebbenden tot nu toe in de verschillende fasen van het beleidstraject betrokken?
 - In de verkennende fase zijn informerende gesprekken gevoerd met NAM, SodM, de provincie Groningen en lokale overheden, en maatschappelijke organisaties (GBB, GGB).
 - Daarnaast kunnen belanghebbenden ook via de openbare internetconsultatie betrokken worden.
 - UHT: SodM, GTS.

1. Wat is het probleem?

[Toelichting](#)

Hulpvragen

a) Wat is het probleem?

Gaswinning uit het Groningenveld leidt tot aardbevingen. Om de veiligheid te verbeteren en het vertrouwen van de Groningers in de overheid te herstellen is op 19 april 2024 wettelijk vastgelegd dat het per direct verboden is om uit het Groningenveld gas te winnen.¹ Hiervoor zijn o.a. de Mijnbouwwet en de Gaswet gewijzigd. Hiermee eindigt de aardbevingsproblematiek helaas niet direct. Er kunnen nog jaren aardbevingen blijven plaatsvinden. Daarnaast moet het Groningenveld netjes worden achtergelaten. De bijzondere situatie van het Groningenveld vraagt om een duidelijk wettelijk kader voor de resterende zorgplicht van de vergunninghouder (NAM) en de monitoring van de bodembeweging ook nadat de winning is gestopt. De huidige regelingen zijn daar nog niet op aangepast. De Mijnbouwregeling en de Uitvoeringsregeling Gaswet moeten worden gewijzigd. Daarnaast is er een amendement op de Mijnbouwwet aangenomen door de Tweede Kamer waarin NAM verplicht wordt om een nazorgplan over de monitoring, het systematisch beheer van data en kennis, en de ontwikkeling van kennis van zowel technische aspecten als de gevolgen voor mens, natuur en milieu aan de Minister ter goedkeuring aan te bieden.² Dit amendement bevat een grondslag voor nadere regels bij of krachtens AMvB. Ook moet de raming van GTS een andere vorm krijgen (overzicht leveringszekerheid gas).

b) Wat zijn de oorzaken van het probleem?

Vanwege de onveiligheid is de gaswinning in het Groningenveld beëindigd. Hierdoor zijn de regelingen in de Mijnbouw- en Gaswet niet meer actueel en moeten we die nu wijzigen.

c) Wat is de omvang van het probleem?

- **Monitoring:** NAM is verplicht om het gasveld te blijven monitoren, ook nu de gaswinning is gestopt. Dit gaat om nadere metingen en analyses t.b.v. het verkrijgen van inzicht in de ontwikkeling van seismiciteit, verwachte bodembeweging, en verwachte risico's hiervan. Daarnaast is NAM ook verplicht om gegevens aan andere partijen beschikbaar te stellen en analyses te verrichten op verzoek van de Minister voor onderzoek naar eerder genoemde onderwerpen.
- **Nazorgplan:** monitoring, het systematisch beheer van data en kennis, en de ontwikkeling van kennis van zowel technische aspecten als de gevolgen voor mens, natuur en milieu aan de Minister ter goedkeuring aanbieden. De Mijnbouwwet bevat een grondslag om bij of krachtens algemene maatregel van bestuur regels te stellen over de inhoud van het nazorgplan.
- **Overzicht gasleveringszekerheid:** GTS had de plicht om jaarlijks een raming over vraag en aanbod van gas op te stellen t.b.v. de besluitvorming voor de gaswinning uit het Groningenveld. Deze raming is vervallen nu de gaswinning is gestopt. GTS heeft een nieuwe verplichting gekregen om een jaarlijks overzicht over gasleveringszekerheid op te stellen. De Gaswet bevat een grondslag om in de uitvoeringsregeling Gaswet nadere regels te stellen. Bovenstaande vraagt herziening van de huidige regelingen. De huidige regels zijn nog niet bijgewerkt aan de huidige situatie en bevatten regels die niet meer van toepassing zijn.

¹ Stb. 2024, 95.

² Kamerstukken II, 36441, nr. 38.

d) Wat is het huidige beleid en wat heeft de evaluatie opgeleverd?

Nu de Gas- en Mijnbouwwet gewijzigd zijn, moet het beleid m.b.t. zorgplicht, monitoring en raming van GTS worden aangepast, en nieuw beleid m.b.t. nazorg worden toegevoegd. Evaluatie van het huidige beleid leert ons dat het zeer van belang is dat NAM verantwoordelijk is voor monitoring en analyse en dat er een goed nazorgplan ligt. Daarnaast is het in het kader van de raming van GTS van belang de vinger aan de pols te houden, wat we nu willen vormgeven in de vorm van een overzicht leveringszekerheid gas.

e) Wat gebeurt er als de overheid niets doet (Nuloptie)? Wat rechtvaardigt overheidsinterventie?

De wijziging van de Mijnbouwwet en Gaswet voorzagt niet volledig in bepalingen in lagere regelgeving die nodig zijn na sluiting. Gelet op de zwaarwegende (maatschappelijke) belangen die met het einde van de inzet van het Groningenveld zijn gemoeid, is vereist dat de overheid ook in deze eindfase de verantwoordelijkheid neemt en zorg draagt voor een toekomstbestendig wettelijk kader. Als de overheid niets doet, dan worden de zorgplicht en nazorg gebaseerd op afspraken tussen toezichthouder en vergunninghouder, en dat is onwenselijk door enerzijds het amendement en anderzijds de gevoeligheid van het onderwerp. Dit laatste geldt ook voor de raming van GTS.

2. Wat is het beoogde doel?

[Toelichting](#)

Hulpvragen

a) Wat zijn de beleidsdoelen?

Het primaire doel van de wijzigingen in de Mijnbouwregeling is het bijdragen aan de veiligheid van de inwoners van het aardbevingsgebied. Ondanks dat de gaswinning is gestopt, wordt verwacht dat nog gedurende een langere tijd veranderingen in de reservoirdruk zullen plaatsvinden als gevolg van de gaswinning in het verleden (drukvereffening). Hierdoor zullen nog aardbevingen plaatsvinden – zij het met een naar verwachting afnemende magnitude en frequentie. Dit geeft aan dat ook nu de gaswinning beëindigd is de monitoring en analyse van de bodembeweging door de vergunninghouder van belang blijft – net zoals de ontwikkeling van kennis over de ondergrond. Het is in dat kader ook wenselijk dat de informatie en kennis die de vergunninghouder al heeft opgebouwd, beschikbaar blijft. Zodoende wordt inzicht behouden in het veiligheidsrisico voor omwonenden, waardoor het hierboven genoemde doel van de wijzigingen in de Mijnbouwregeling wordt behartigd.

Tevens geldt dat de Uitvoeringsregeling Gaswet moet worden aangepast om de raming van GTS te veranderen in een meer algemeen overzicht van de leveringszekerheid van gas. Hier is het hierboven geformuleerde doel niet aan verbonden; het is alleen bedoeld om inzicht te behouden in de status van de leveringszekerheid.

b) Aan welke [duurzame ontwikkelingsdoelen \(sustainable development goals, SDG's\) en brede welvaartsuitkomsten](#) dragen de doelen bij?

- SDG 3: goede gezondheid en welzijn (SDG 11: duurzame steden en gemeenschappen, SDG 12: verantwoorde productie en consumptie).
- Brede welvaart: 1: subjectief welzijn, 5: ruimtelijke samenhang en -kwaliteit (veilige, inclusieve gezonde steden en dorpen).

3. Wat zijn opties om het doel te realiseren?

[Toelichting](#)

Hulpvragen

- a) Wat zijn kansrijke aangrijpingspunten om het doel te realiseren?

N.v.t. De wet voor de sluiting van het Groningenveld wijst op een aantal concrete beleidsmaatregelen die noodzakelijk zijn om door te voeren in het licht van de sluiting van het Groningenveld. Om die reden worden er geen 'aangrijpingspunten' in dit beleidskompas belicht; alleen de 'beleidsopties' onder hulpvraag b.

- b) Wat zijn, gegeven de aangrijpingspunten, kansrijke beleidsopties?

Zoals hierboven toegelicht, is het primaire doel van de wijzigingen in de Mijnbouwregeling het bijdragen aan de veiligheid van de inwoners van het aardbevingsgebied. Dit kan worden gerealiseerd door het doorvoeren van een aantal beleidswijzigingen in de Mijnbouwregeling ten aanzien van de volgende onderwerpen:

1. **Monitoring NAM:** Het doel van de monitoring is het behouden van inzicht in de ontwikkeling van seismiteit, bodemdaling en reservoirdruk. Daarmee wordt de ontwikkeling van die (na-ijlende) effecten en risico's inzichtelijk, en dus het veiligheidsrisico voor omwonenden. Op die manier wordt bijgedragen aan de veiligheid van de inwoners van het aardbevingsgebied.
2. **Nazorgplan:** Het doel van dit plan is de basis te bestendigen voor het systematisch beheersen van (na-ijlende) risico's, bekend en onbekend, en het treffen van noodzakelijk geachte maatregelen. Op die manier wordt bijgedragen aan de veiligheid van de inwoners van het aardbevingsgebied.
3. **Governance pSDRA:** De pSDRA is in de afgelopen jaren ingezet als instrument om het risicoprofiel van gebouwen in het aardbevingsgebied te bepalen ter onderbouwing van de jaarlijks vast te stellen operationele strategie van de vergunninghouder. Nu er geen gas meer wordt gewonnen uit het Groningenveld en de Mijnbouwwet is aangepast, wordt er geen jaarlijkse operationele strategie meer vastgesteld. De pSDRA blijft echter bestaan als instrument om veiligheidsrisico's bij gebouwen in Groningen te identificeren. De voorgestelde governance is zo gestructureerd dat de pSDRA uitgevoerd kan blijven worden, ondanks dat de eigenlijke functie ten behoeve van de operationele strategie niet meer aanwezig is. Op die manier wordt bijgedragen aan de veiligheid van de inwoners van het aardbevingsgebied.
4. **GTS-overzicht leveringszekerheid gas:** Vóór de sluiting van het Groningenveld stelde GTS jaarlijks een overzicht op waarmee werd bepaald hoeveel productie uit het Groningenveld noodzakelijk was in een gegeven gasjaar. Door de sluiting is dit niet langer noodzakelijk. Nu het Groningenveld echter is gesloten en er dus geen reservemiddel in de vorm van het Groningenveld meer achter de hand is, is het des te belangrijker om jaarlijks een goed overzicht te krijgen van de ontwikkeling van de Nederlandse gasvraag, gasstromen en de onderliggende volumes en capaciteiten. Zodoende wordt inzichtelijk wat de status van de leveringszekerheid is.

- c) Wat is de [beleidstheorie \(doelenboom\)](#) per kansrijke beleidsoptie?

N.v.t. De voorgestelde wijzigingen ten aanzien van de monitoring door NAM, de inrichting van de governance van de pSDRA en het GTS-overzicht leveringszekerheid zijn hoofdzakelijk technisch van aard. Het nazorgplan is weliswaar nieuw, maar hiervoor geldt dat deze uit activiteiten bestaat die de vergunninghouder al uitvoert op basis van de huidige regelgeving of afspraken met de toezichthouder. Ook in die zin gaat het om een technische wijziging.

4. Wat zijn de gevolgen van de opties?

[Toelichting](#)

Hulpvragen

- a) Wat zijn de verwachte gevolgen per beleidsoptie?

Zoals hierboven toegelicht, is het verwachte gevolg van de monitoring door NAM, de introductie van het nazorgplan en de inrichting van de governance van de pSDRA dat wordt bijgedragen aan de veiligheid van de inwoners van het aardbevingsgebied. De (na-ijlende) risico's en effecten van de aardgaswinning zullen immers voortdurend worden gemonitord. Waar mogelijk worden beheersmaatregelen ingezet en/of aanvullende analyses uitgevoerd om de risico's en effecten verder te ontvangen. Daar profiteren niet alleen de huidige inwoners van het aardbevingsgebied van, maar ook de toekomstige generaties.

- b) Welke [verplichte toetsen](#) zijn van toepassing en wat zijn daarvan de uitkomsten (voor zover bekend)?

- Regeldruktoets
- Uitvoerings- en handhavingstoets

De resultaten van deze toetsen zijn op het moment van schrijven nog niet bekend.

5. Wat is de voorkeursoptie?

[Toelichting](#)

Hulpvragen

- a) Wat is het voorstel?

Alle van de onder 3B geformuleerde beleidsmaatregelen moeten worden doorgevoerd. Daarvoor dienen de Mijnbouwregeling en Uitvoeringsregeling Gaswet te worden gewijzigd. Andere opties zijn niet aan de orde.

- b) Hoe houdt het voorstel rekening met:

- [doeltreffendheid](#) en [doelmatigheid](#);
- uitvoerbaarheid voor alle relevante partijen (inclusief [doenvermogen](#), [regeldruk](#) en [handhaving](#));
- brede maatschappelijke impact?

Het inzicht hierover komt van gesprekken met stakeholders zoals hierboven beschreven. SodM en GTS voeren een uitvoerings- en handhavingstoets uit (de resultaten daarvan zijn op het moment van schrijven nog niet bekend).

c) Wat zijn de risico's en onzekerheden van dit voorstel?

Er is een strakke planning waarin een uitvoerbaar en handhaafbaar stelsel moet worden uitgewerkt.

d) Hoe ziet de voorgenomen [monitoring en evaluatie](#) eruit?

N.v.t.